

ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

О. І. Вишницька, асистент кафедри управління

Сумський державний університет, м. Суми

Екологічні проблеми та проблеми природокористування набувають все більшої актуальності як в Україні, так і в світі в цілому, що пов'язано з нестачею природних ресурсів, високим рівнем забруднення навколишнього середовища, незбалансованим природокористуванням, підвищенням рівня екологічних ризиків.

Складність та гострота екологічних проблем зумовлює зростання потреби в інвестиціях в природокористування з метою попередження та нівелювання негативних наслідків екологічних явищ та господарської діяльності людей.

Домінантні позиції у поліпшенні стану довкілля, досягненні збалансованого природокористування, екологічно безпечного розвитку суспільства займає інвестиційне забезпечення рішення стратегічних задач природокористування.

Підвищення результативності інвестиційної діяльності у сфері природокористування гальмується внаслідок цілого ряду причин:

- недосконалої законодавчої бази,
- несприятливого інвестиційного клімату,
- обмеженості інвестиційних ресурсів,
- високих адміністративних бар'єрів і трансакційних витрат,
- нерозвиненості інфраструктури інвестиційного ринку,
- обмеженістю доступу до інформаційних систем, зокрема про привабливість і стартові умови ведення бізнесу,
- дефіциту професійних кваліфікованих кадрів.

Перешкодою також є відсутність підходів до вибору пріоритетних напрямків вкладення інвестицій в сферу природокористування в практиці господарювання на основі оцінки інвестиційної привабливості природокористування [1, с.229].

Вкладення коштів в сферу природокористування залежить не тільки (або не стільки) від рівня прибутковості на вкладений капітал, а й від майбутнього суспільного блага, що не може бути привласнене одним індивідом.

Масштаб, структуру, якість та джерела залучених інвестицій та можливі майбутні результати їх вкладення визначає інвестиційна привабливість природокористування.

Рассадникова С.І визначає інвестиційну привабливість природокористування так: це інтегральна синтетична характеристика, представлена сукупністю фінансово-економічних і економіко-екологічних показників, що оцінюють ступінь сприятливості умов і доцільності

інвестування конкретного компонента (об'єкта) природокористування [1, с.230].

Метою оцінки є визначення напрямку вигідного вкладення інвестицій у сферу природокористування за припустимих рівнів ризику для найбільш всебічного рішення гострої екологічної проблеми й одержання позитивного економіко-екологічного, економічного й іншого видів ефектів.

Для вибору ефективного напрямку вкладення інвестицій і ухвалення інвестиційного рішення дається поглиблена оцінка інвестиційної привабливості об'єктів природокористування. На вибір форми вкладення інвестицій впливають потенційні можливості об'єкта інвестування сприймати (асимілювати, використовувати) інвестиційний капітал у визначених масштабах і формах, умови його використання з забезпеченням довгострокового рівня прибутковості, корисності отриманого результату при припустимих рівнях ризику [2].

До факторів, що впливають на формування інвестиційної привабливості природокористування, відносять:

- інвестиційний клімат та специфічні умови інвестування;
- макроекономічні фактори;
- політичні фактори;
- законодавчо-правова забезпеченість інвестування природокористування та захист прав інвесторів;
- наявність та розвиненість інвестиційно-інноваційної інфраструктури;
- розвиненість інституційної системи в природокористуванні;
- потенційна результативність інвестиційних вкладень (у вигляді економічних, екологічних, соціальних ефектів);
- значимість потенційного об'єкту інвестування;
- ступінь екологічних ризиків;
- підтримка з боку держави;
- можливість залучення міжнародних організацій;
- наявність пільгових умов інвестування та ін.

Об'єктами оцінювання інвестиційної привабливості у сфері природокористування можуть бути природоексплуатуючі підприємства й організації, інфраструктура, яка забезпечує їхнє функціонування, родовища корисних копалин, природні ресурси для залучення в господарський оборот, екологічні блага та послуги, на які спрямована інвестиційна діяльність.

До об'єктів інвестиційної привабливості природокористування відносяться видобуток, раціональне використання певних видів природних ресурсів (земельних, водних, лісових, рекреаційних, корисних копалин тощо); відтворення природно-ресурсного й асиміляційного потенціалу; ресурсозбереження; рекультивація, утилізація відходів виробництва та споживання; досягнення ресурсно-екологічної безпеки тощо. Об'єкт сприяє

одержанню прибутку від вкладення інвестицій і є привабливим з погляду співвідношення ризику та прибутковості [3].

Сьогодні важливі вкладення інвестицій у ресурсозбереження, збільшення обсягів виробництва екологічно чистої та безпечної продукції, переробки відходів виробництва та споживання, впровадження маловідходних та безвідходних технологій, проведення інноваційної перебудови сфер природокористування.

Формування інвестиційної привабливості природокористування підвищить інвестиційну активність в цій сфері, що дозволить перейти до стійкого розвитку та дотримання інтересів майбутніх поколінь.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Рассадникова С.И. Теоретичне обґрунтування формування інвестиційної привабливості природокористування: значення та функції // Сталій розвиток та екологічна безпека суспільства: теорія, методологія, практика / [Андерсон В.М., Андрєєва Н.М., Алімов О.М. та ін.] ; За науковою редакцією д.е.н., проф. Хлобистова Є.В. / ДУ «ІЕПСР НАН України», ІПРЕЕД НАН України, СумДУ, НДІ СРП. – Сімферополь: ИТ «АРИАЛ», 2011. – с. 226-335.

2. Рассадникова С.И. Формирование инвестиционной привлекательности в сфере природопользования на региональном уровне / Рассадникова С.И. // Экономические инновации. - Одесса: ИПРЭИ НАНУ. - 2007. - Вып.29. - С. 259 - 266.

3. Рассадникова С.И. Концептуальний підхід до систематизації об'єктів інвестиційної привабливості сфери природокористування / Рассадникова С.И. // Актуальні проблеми економіки. Науковий економічний журнал. – 2008. - № 5(83). – С. 117 – 123.

Екологічний менеджмент у загальній системі управління : збірник тез доповідей Тринадцятої щорічної всеукраїнської наукової конференції, м. Суми, 17-18 квітня 2013 р. / Відп. за вип. О.М. Теліженко. — Суми : СумДУ, 2013. — С. 32-34.